

Nationell klinisk slutexamination för sjuksköterskeexamen, 180 hp

ANSLUTNA LÄROSÄTEN OBLIGATORISK VERKSAMHET

UPPSALA
UNIVERSITET

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Instruktion till skriftligt prov

Skriftligt prov består av två delar, delprov I och delprov II. Båda delproven tillsammans omfattar två patientfall Azad Aslan och Anna Andersson. I patientfallen tillförs information successivt. Varje nytt ark inleds med en ingresstext som repeterar information och ger svarsalternativ till föregående arks frågor.

Miniräknare är tillåten.

Delprov I. Maxpoäng: 50 poäng

Godkänt delprov I: 33 poäng

Delprov II. Läkemedelsberäkningar markeras med *

Godkänt delprov II: Godkända läkemedelsberäkningar

Patientfall 1 Azad Aslan, innehåller 13 frågor och Patientfall 2 Anna Andersson, innehåller 17 frågor

Möjliga poäng i patientfall 1 är 25 poäng

(Delprov I) samt godkänd

läkemedelsberäkning (Delprov II)

Fråga 1 = 1 poäng

Fråga 2 = 2 poäng

Fråga 3 = 2 poäng

Fråga 4 = 2 poäng

Fråga 5 = 2 poäng

*Fråga 6 = Läkemedelsberäkning

G/U

Fråga 7 = 2 poäng

Fråga 8 = 3 poäng

Fråga 9 = 2 poäng

Fråga 10 = 2 poäng

Fråga 11 = 3 poäng

Fråga 12 = 3 poäng

Fråga 13 = 1 poäng

Möjliga poäng i patientfall 2 är 25 poäng

(Delprov I) samt godkänd

läkemedelsberäkning (Delprov II)

Fråga 1 = 1 poäng

Fråga 2 = 2 poäng

Fråga 3 = 1 poäng

Fråga 4 = 2 poäng

Fråga 5 = 1 poäng

Fråga 6 = 1 poäng

Fråga 7 = 1 poäng

Fråga 8 = 2 poäng

Fråga 9 = 1 poäng

Fråga 10 = 1 poäng

Fråga 11 = 2 poäng

Fråga 12 = 1 poäng

Fråga 13 = 2 poäng

*Fråga 14 = Läkemedelsberäkning G/U

Fråga 15 = 2 poäng

Fråga 16 = 2 poäng

Fråga 17 = 2 poäng

Frågorna är konstruerade så att du måste begränsa dina svar. Du måste därför på angivet skrivutrymme ange dina svar. Om handstilen är svåräst/oläslig kan bedömning av svaret påverkas. Om du garderar dig genom att räkna upp fler svarsalternativ än vad som efterfrågas, rättas endast de först angivna svarsalternativen.

Provet ska ligga till vänster så långt upp mot bordshörnet som möjligt, *upp och ned*, och du börjar med det översta arket och vänder ett i taget. Besvarat ark läggs *upp och ned* i den färgade plastmappen till höger på bordet. Ta därefter nästa ark och vänd det rätt. Det är inte tillåtet att gå fram och tillbaka i tentamen. Det får bara finnas ett rättvänt vitt ark framme. Lagt ark ligger. Om du behöver kladdpapper finns det färgat papper att tillgå.

Kom ihåg att skriva ditt kodnummer på varje ark. Om du felaktigt eller av misstag får upp arken i fel ordning skall du omgående kontakta tentamensvakt. Risk finns annars för att ditt prov kan underkännas eller att misstanke om fusk uppstår.

Således får endast det färgade instruktionsbladet, färgat kladdpapper och ett vitt rättvänt ark finnas framme samtidigt under examinationen.

När du är färdig med tentamen, lägg den färgade plastmappen i det kodmärkta kuvertet och lämna till tentamensvakten. **Lycka till!**

KOD _____

Detta är nu provets sista sida.
Resultatet publiceras utifrån kodlista.

Om du av misstag startat med denna sida: kontakta omgående tentamensvakt.
Risk finns annars för att ditt prov kan underkännas eller att misstanke om fusk uppstår.

KOD

Du tar emot resultatet från ultraljudsundersökningen och den visar att Anna har förtjockad gallblåsevägg och konkrement i gallblåsan. Det bestäms att hon ska opereras. En laparoskopisk kolecystectomi planeras till följande dag. På operationsdagens morgon är Anna fastande. Hon duschade kvällen före. Hon duschar igen på morgonen och efter duschen sätter hon på sig rena operationskläder. Du informerar henne om operationen och eftervården och förvissar dig om att hon är nöjd med informationen du givit. Du kontrollerar att PVK'n fungerar och du administrerar ordinerad premedicinering. För övrigt kontrollerar du bl.a. att blodgruppering/Bas test finns, kontrollerar att sängen är märkt, att Anna har ID-band, att Anna inte har smycken på sig, låser in värdesaker, att Anna tömmer urinblåsan och att journalen är uppdaterad. Operationen genomförs som planerat och allt förlöper komplikationsfritt. Du hämtar Anna på uppvakningsavdelningen och transporterar henne till avdelningen. När Anna kommit till avdelningen utför du postoperativa kontroller. Du kontrollerar förbandet för att upptäcka ev. blödning, kontrollerar PVK'n för att se så inte infusionen går extravasalt eller att det finns tecken till tromboflebit, vätskebalans kontrolleras så inte över- undervätskning sker och du kontrollerar andning så att syresättningen upprätthålls.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ KIRURGISK VÅRDAVDELNING

Anna får extra smärtstillande till kvällen och har sovit bra under natten enligt rapport från nattsjuksköterskan. Du går in till henne för att höra hur hon mår och kontrollera hennes PVK. Anna sitter på sängkanten och när du kommer fram till henne ser du att hon rycker okontrollerat i vänster sida och verkar okontaktbar. Du vet att Anna har epilepsi och anar att hon har fått ett anfall. Du stannar kvar hos Anna och uppträder lugnt.

17. Ange ytterligare 4 åtgärder som du utför under det akuta epilepsianfallet förutom ovanstående och läkemedelsbehandling. (0,5p/åtgärd) (2p)

1.	
2.	
3.	
4.	

Anfallet går inte över och du får ordination att administrera Stesolid[®]. Du administrerar ordinerad dos läkemedel och anfallet bryts. Efter anfallet är Anna trött och hon sover ganska länge.

Efter några dagar på avdelningen och återhämtning är Anna redo att skrivas ut till hemmet.

KOD

Anna kommer tillbaka från ultraljudsundersökningen och det bestäms att hon ska läggas in på kirurgisk vårdavdelning för eventuell operation. Rapporteringen till mottagande avdelning sker enligt SBAR. Förutom att du presenterar dig och uppger Annas namn och personnummer beskriver du bl.a. situationen, beskriver hennes sjukdomshistoria i korthet, rapporterar vad som är aktuellt just nu samt rekommendation om vilka åtgärder som ska vidtas. Du tar emot Anna när hon kommer från akutmottagningen. Anna är fastande i väntan på vidare handläggning och har en pågående infusion med Ringeracetat®, 1000 ml. Du räknar ut hur mycket som infunderats av infusionen med Ringeracetat och räknar sedan ut droppakten för den nya glukosinfusionen.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ KIRURGISK VÅRDAVDELNING

Du tar emot resultatet från ultraljudsundersökningen och den visar att Anna har förtjockad gallblåsevägg och konkrement i gallblåsan. Det bestäms att hon ska opereras. En laparoskopisk kolecystectomi planeras till följande dag.

På operationsdagens morgon är Anna fastande. Hon duschade kvällen före. Hon duschar igen på morgonen och efter duschen sätter hon på sig rena operationskläder. Du informerar henne om operationen och eftervården och förvissar dig om att hon är nöjd med informationen du givit. Du kontrollerar att PVK'n fungerar och du administrerar ordinerad premedicinering.

15. Ange 6 preoperativa förberedelser, förutom ovanstående, som du ansvarar för på operationsdagens morgon. (0,5p/förberedelse) (3p)

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	

Operationen genomförs som planerat och allt förlöper komplikationsfritt. Du hämtar Anna på uppvakningsavdelningen och transporterar henne till avdelningen. När Anna kommit till avdelningen utför du postoperativa kontroller.

16. Ange motivering till att du genomför nedanstående postoperativa kontroller (0,5p/motivering) (2p)

Kontroll/observation:	Motivering:
<i>Kontroll av förband</i>	
<i>Kontroll av PVK</i>	
<i>Kontroll av vätskebalans</i>	
<i>Kontroll av andning</i>	

KOD _____

Fredrik undrar över läkemedelsgruppen NSAID där Voltaren® ingår och läser på i FASS. Ni diskuterar sedan det han kommit fram till. En vanlig biverkan av dessa preparat är dyspepsi, du frågar om Anna tål Acetylsalicylsyra, NSAID-preparat verkar genom att hämma prostaglandinsyntesen och njurarna kan påverkas negativt av NSAID-preparat. Vidare funderar Fredrik över den utsatthet som patienter, i detta fall Anna, ibland kan känna. Ni diskuterar den lagstiftning som finns till för att stärka och tydliggöra patientens delaktighet i vården. De två lagar som tydliggör patientens rätt till information och delaktighet i vården är Patientlagen och Patientsäkerhetslagen. Läkaren skriver en remiss för ultraljud (UL) för att verifiera misstanken om kolecystit vilket är den vanligaste undersökningen för att konfirmera detta tillstånd.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ AKUTMOTTAGNINGEN

När Anna kommer tillbaka från ultraljudsundersökningen bestäms det att hon ska läggas in på kirurgisk vårdavdelning för eventuell operation. Rapporteringen till mottagande avdelning sker enligt SBAR.

13. *Ange 1 exempel på vad varje bokstav kan innefatta vid överrapporteringen, förutom att du presenterar dig och uppger Annas namn och personnummer. Endast bokstavens betydelse ger 0p. (0,5p/bokstav) (2p)*

S	
B	
A	
R	

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ KIRURGISK VÅRDAVDELNING

Du tar emot Anna när hon kommer från akutmottagningen. Anna är fastande i väntan på vidare handläggning och har en pågående infusion med Ringeracetat®, 1000 ml. Den sattes klockan 21.30 och nu är klockan 04.10. Infusionsaggregatet ger 20 drp/ml. Infusionstakten har varit 30 drp/minut. Du får ordination på att administrera glukosinfusion 50 mg/ml, 1000 ml, eftersom Anna inte ätit på länge och behöver energi. För att kunna beräkna vätskebalans behöver du räkna ut hur mycket av Ringeracetat® som gått in innan du ersätter det med glukosinfusionen.

- *14. *Besvara nedanstående frågor. (Rätt svar = Godkänt)*

a. <i>Hur mycket av infusionen med Ringeracetat® har infunderats när du tar bort den 04.10? Ange svar i hela ml.</i>	
b. <i>Glukosinfusionen som du sätter 04.10 ska vara infunderad i sin helhet klockan 09.00 samma dag. Vilken dropptakt ska du ställa in? Ange svar i hela droppar/minut, avrunda <u>uppåt</u>.</i>	

KOD _____

Du har fortfarande sjuksköterskestudenten Fredrik med dig och han undrar var du tänker sticka och hur du mäter ut injektionsområdet. Du berättar att du tänker ge injektionen i låret i m. vastus lateralis. Han undrar även hur du gör för att säkerställa att injektionen med läkemedel hamnar i muskeln och att sedan läkemedlet stannar kvar i muskeln. Du nyper försiktigt i hud och subcutan vävnad mellan tummen och pekfingeret, bedömer tjockleken av hudvecket. Halva tjockleken av detta hudveck plus 6-13 mm blir ett mått på hur djupt du ska sticka. För att läkemedlet ska stanna kvar i muskeln gör du en hudförskjutning vilket ger en bruten stickkanal. Fredrik och du fortsätter att diskutera om det finns andra lämpliga injektionsplatser än i m. vastus lateralis när smärtstillande läkemedel ska ges. Andra lämpliga platser kan vara i sätesregionen (i m. gluteus medius eller i m. gluteus minimus och i m. gluteus maximus) samt i låret (i m. rectus femoris).

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ AKUTMOTTAGNINGEN

Fredrik undrar över läkemedelsgruppen NSAID där Voltaren® ingår och läser på i FASS. Ni diskuterar sedan det han kommit fram till.

11. Besvara nedanstående frågor om NSAID-preparat genom att kryssa i korrekt alternativ. (0,5p/korrekt svar) (2p)

<i>Vilket av följande är en vanlig biverkan vid längre tids behandling med NSAID peroralt?</i>	Dyspepsi	Yrsel	Dimsyn
<i>Vad frågar du om Anna tål, innan du ger henne NSAID, för att utesluta överkänslighet?</i>	Morfin	Acetylsalicylsyra	Paracetamol
<i>Hur verkar NSAID-preparat?</i>	Genom att öka prostaglandin-syntesen	Genom att öka COX-enzymet	Genom att hämma prostaglandin-syntesen
<i>Vilket av följande organ kan påverkas negativt av NSAID-preparat?</i>	Njurar	Mjälte	Bukspottkörtel

Fredrik funderar även över den utsatthet som patienter, i detta fall Anna, ibland kan känna. Ni diskuterar den lagstiftning som finns till för att stärka och tydliggöra patientens delaktighet i vården.

12. Ange 2 lagar, förutom Hälso- och Sjukvårdslagen, som tydliggör patientens rätt till information och delaktighet i vården? (0,5p/lag) (1p)

1.	
2.	

Läkaren skriver en remiss för ultraljud (UL) för att verifiera misstanken om kolecystit vilket är den vanligaste undersökningen för att konfirmera detta tillstånd.

KOD

Du fortsätter handleda Fredrik och han undrar om det inte går bra att ta blodproverna via PVK'n istället. Anledningarna till att inte ta blodprover från PVK'n är risk för felvärden samt risk för kateterstopp. Uppgifter som kan dokumenteras i journalen är bl.a. PVK-storlek, placering, kontroll av funktionen och eventuella misslyckade försök.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ AKUTMOTTAGNINGEN

Läkaren ordinerar smärtstillande läkemedel att ge till Anna. Ordinationen är Injektion Voltaren® 50 mg intramuskulärt. Du har fortfarande sjuksköterskestudenten Fredrik med dig och han undrar var du tänker sticka och hur du mäter ut injektionsområdet. Du berättar att du tänker ge injektionen i låret i m. vastus lateralis. Han undrar även hur du gör för att säkerställa att injektionen med läkemedel hamnar i muskeln och att sedan läkemedlet stannar kvar i muskeln.

9. Svara på nedanstående frågor. (0,5p/korrekt svar) (1p)

<i>Beskriv hur du gör för att uppnå rätt djup vid intramuskulär injektion i låret. (0,5p)</i>	<i>Beskriv hur du gör för att uppnå att läkemedlet ska stanna kvar i muskeln. (0,5p)</i>

Fredrik och du fortsätter att diskutera om det finns andra lämpliga injektionsplatser än i m. vastus lateralis när smärtstillande läkemedel ska ges.

10. Ange ytterligare 2 lämpliga injektionsplatser vid intramuskulär injektion av smärtstillande läkemedel. (0,5p/injektionsplats) (1p)

1.	
2.	

KOD

Du är handledare för sjuksköterskestudenten Fredrik och han funderar över olika bukåkommor. Ni diskuterar vad olika tillstånd innebär. Kolecystit innebär inflammation i gallblåsan, kolangit innebär inflammation i gallgången, peritonit innebär bukhinneinflammation och divertikulit innebär inflammation i en tarmficka. Du ska ta de ordinerade blodproverna på Anna samt sätta en perifer venkateter (PVK). Fredrik undrar vilka blodprover som ska tas. De två specifika blodprover som ska tas är leukocyter och CRP. När du tillsammans med sjuksköterskestudenten Fredrik inspekterar Annas arm inför blodprovstagningen ser du att hennes kärlteckning inte är särskilt framträdande. Detta innebär att det kan bli lite besvärligt att sticka henne. Fredrik undrar över komplikationer i samband med venös provtagning och du besvarar hans fråga. De komplikationer som kan inträffa är att du kan perforera kärlet så hematom uppstår, punktera en nerv eller en artär.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ AKUTMOTTAGNINGEN

Du fortsätter handleda Fredrik och han undrar om det inte går bra att ta blodproverna via PVK'n istället.

7. *Ange 2 olika anledningar till att du väljer att inte ta proverna ur Annas PVK.
(0,5p/anledning) (1p)*

1.	
2.	

Vid inläggning av PVK dokumenteras datum, klockslag och signatur direkt på Annas förband.

8. *Ange 4 uppgifter som ska dokumenteras i journalen vid inläggning av PVK förutom ovanstående uppgifter och indikation och eventuell förbehandling som t.ex. smärtlindring eller värmekudde. (0,5p/uppgift) (2p)*

1.	
2.	
3.	
4.	

KOD

Anna Andersson, 27 år, är sambo med Olle. Senaste månaden har Anna periodvis haft kraftig smärta i magen särskilt i samband med måltid. I går fick hon ont på samma sätt som tidigare men denna gång går det inte över. Hon får allt mer ont i magen och dessutom känner hon sig febrig. Olle kör in Anna till akutmottagningen. Du tar emot Anna och visar in henne på ett rum. Du frågar om hennes buksmärter och tar temperaturen som visar att hon är febril. Afebril innebär feberfri och subfebril innebär lätt förhöjd kroppstemperatur. De grundläggande frågor du ställer till Anna är hur länge hon haft ont, vart det gör ont, hur ont hon har enligt VAS-skala samt karaktären på smärtorna. Läkaren kommer in och undersöker Anna. Vid palpation uppvisar Anna smärta under höger arcus. Läkaren ordinerar blodprover då hon misstänker en kolecystit. Förutom palpation av buken utförs auskultation, inspektion och perkussion av buken.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ AKUTMOTTAGNINGEN

Du är handledare för sjuksköterskestudenten Fredrik och han funderar över olika bukåkommor. Ni diskuterar vad olika tillstånd innebär.

4. Ange vad nedanstående tillstånd innebär. (0,5p/korrekt benämning) (2p)

Tillstånd:	Benämning:
<i>Kolecystit</i>	
<i>Kolangit</i>	
<i>Peritonit</i>	
<i>Divertikulit</i>	

Du ska ta de ordinerade blodproverna på Anna samt sätta en perifer venkateter (PVK). Fredrik undrar vilka blodprover som ska tas.

5. Ange 2 specifika blodprov, förutom SR, som ska tas för att stärka misstanken om att Anna har en nytillkommen inflammation eller infektion i kroppen. (0,5p/prov) (1p)

1.	
2.	

När du tillsammans med sjuksköterskestudenten Fredrik inspekterar Annas arm inför blodprovstagningen ser du att hennes kärlteckning inte är särskilt framträdande. Detta innebär att det kan bli lite besvärligt att sticka henne. Fredrik undrar över komplikationer som kan uppstå i samband med venös provtagning.

6. Ange 2 olika komplikationer som kan inträffa när du sticker Anna. (0,5p/komplikation) (1p)

1.	
2.	

KOD

Anna Andersson**Totalt 17 frågor, maximalt 25 poäng inkl. läkemedelsberäkning (fråga 14)**

I situationen befinner du dig som sjuksköterska på olika instanser i vårdkedjan och det är av stor vikt att du har ett holistiskt tänkande.

Anna Andersson, 27 år, är sambo med Olle. Anna jobbar halvtid på grund av en svårbehandlad epilepsi. Paret har inga barn ännu men de har en katt som är ett trevligt sällskap för Anna då hon är hemma på eftermiddagarna. I övrigt umgås de gärna med vänner och Anna har ett genuint sång- och musikintresse. Senaste månaden har Anna periodvis haft kraftig smärta i magen, särskilt i samband med måltid. I går fick hon ont på samma sätt som tidigare men denna gång går det inte över. Hon får allt mer ont i magen och dessutom känner hon sig febrig. Anna ringer 1177 som ger henne rådet att åka till akutmottagningen.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ AKUTMOTTAGNINGEN

Du arbetar med att triagera patienterna som kommer till akutmottagningen och tar emot Anna. Du visar in henne på ett rum. Inne på rummet frågar du om hennes buksmärta och tar temperaturen som visar att hon är febril.

1. *Anna har feber, men vad innebär nedanstående begrepp? Svara inte med gradantal. (0,5p/innebörd) (1p)*

Begrepp:	Innebörd:
Afebril	
Subfebril	

2. *Vid smärtanamnesen ställer du frågor kring Annas smärta. Vilka grundläggande frågor ställer du? Ange 4 olika. (0,5p/frågeställning) (2p)*

1.	
2.	
3.	
4.	

Läkaren kommer in och undersöker Anna. Vid palpation uppvisar Anna smärta under höger arcus, Läkaren ordinerar blodprover då hon misstänker en kolecystit.

3. *Ange 2 vanliga undersökningar som du som sjuksköterska kan genomföra av buken och som kan vara aktuella i Annas fall förutom palpation av buken. (0,5p/undersökning) (1p)*

1.	
2.	

KOD

Azad som har Alzheimers sjukdom med cerebrovaskulär skada börjar gå upp i vikt och verkar må allmänt bättre. En dag när han kommer till dagverksamheten är han inte som vanligt och någon timma senare ramlar han och ådrar sig en höftfraktur. Tecken på höftfraktur kan vara att benet är utåtroterat och förkortat. Svullnad och hematoma kan förekomma och det kan vara så att Azad inte kan stödja på benet. Azad transporteras till sjukhus där han opereras. När han kommer till vårdavdelningen pratar han osammanhängande och har svårt att komma till ro. Du misstänker att han drabbats av konfusion. Omvårdnadsåtgärder som kan motverka konfusion är t.ex. att Azad får tillräcklig vila, att han får eget rum, att han får enkel upprepad konsekvent information, att det är ett fåtal vårdare, vårdarna uppträder lugnt, presenterar sig med namn och att han inte lämnas ensam.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ ORTOPEDEN

Dagen efter är Azad lugnare, men är fortfarande trött och medtagen. Du har med dig undersköterskan Karin och ni börjar diskutera risken för att Azad råkar ut för orörlighetskomplikationer. Ni diskuterar även hur dessa kan förebyggas.

12. Ange 3 åtgärder som förebygger de angivna orörlighetskomplikationerna, förutom att föra vändschema och att mobilisera i och utanför sängen. (0,5p/åtgärd) (3p)

<i>Lunginflammation</i>	1.	
	2.	
	3.	
<i>Trycksår</i>	1.	
	2.	
	3.	

Azads rehabilitering fungerar bra, men istället för att han åker tillbaka till sin lägenhet bereds han plats på ett gruppboende för personer med demens. Inför att Azad flyttar till gruppboendet skriver du en omvårdnadsepikris.

13. Ange 2 syften med att skriva en omvårdnadsepikris. (0,5p/svar) (1p).

1.	
2.	

KOD

Azad Aslan som är 81 år har de sista åren har blivit allt mer inbunden och, fått allt svårare med mathållning och hygien. Den basala demensutredningen visar att Azad har Alzheimers sjukdom med cerebrovaskulär skada. Azad deltar bl.a. i promenader på dagverksamheten och verkar bli piggare. Hans näringstillstånd är fortfarande inte bra och han behöver gå upp i vikt. Du genomför en utredning för att ta reda på om det finns andra bakomliggande orsaker än sjukdom till att han gått ned i vikt. Möjliga orsaker kan vara: t.ex. obehandlad smärta, mag-tarmrelaterade besvär, illamående, muntorrhet, ökat energibehov, tuggsvårigheter eller sväljsvårigheter. För att öka Azads energiintag kan maten berikas med t.ex. grädde, socker eller berikningsprodukter, erbjuda täta måltider, minska tiden för nattfastan. Han kan också erbjudas näringsdrycker.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA INOM HEMSJUKVÅRDEN

Azad börjar gå upp i vikt och verkar må allmänt bättre, men en dag när han kommer till dagverksamheten är han inte som vanligt. Någon timma senare ramlar han och personalen kallar på dig. Det visar sig att Azad troligtvis ådragit sig en höftfraktur och han transporteras därför till sjukhus.

10. Ange 4 tecken du kan observera och som ger dig en uppfattning om att Azad kan ha drabbats av höftfraktur. (0,5p/tecken) (2p)

1.	
2.	
3.	
4.	

Azad opereras och kommer sedan till ortopedavdelningen.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ ORTOPEDEN

Ni har fått besked om att Azad är på väg och du möter honom tillsammans med undersköterskan Karin. När ni träffar honom pratar han osammanhängande och har svårt att komma till ro. Du misstänker att han drabbats av konfusion. Ni funderar på hur omvårdnaden kan läggas upp så att Azads konfusion inte skall förvärras.

11. Ange 6 olika omvårdnadsåtgärder som kan motverka att Azads konfusion förvärras förutom att han nutrieras väl, samt att han tömmer tarm och blåsa regelbundet. (0,5p/svar) (3p)

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	

KOD _____

Azad Aslan som är 81 år har de sista åren blivit allt mer inbunden och, fått allt svårare med mathållning och hygien. Den basala demensutredningen visar att Azad har Alzheimers sjukdom med cerebrovaskulär skada och han blir insatt på läkemedlet Aricept® och Memantine®. När du delar hans läkemedel i dosett utgår du från ordinationshandlingen och kontrollerar bland annat Azads identitet, läkemedlets styrka, dos och doseringstidpunkt.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA INOM HEMSJUKVÅRDEN

Det har gått några månader och Azad har börjat på dagverksamheten där han går tre gånger i veckan. Till en början ville han helst inte gå dit men nu trivs han bra. Azad deltar bl.a. i promenader. Hans näringstillstånd är fortfarande inte bra och han behöver gå upp i vikt. Du genomför en utredning för att ta reda på om det finns andra bakomliggande orsaker än sjukdom till att han gått ned i vikt.

8. *Ange 6 relevanta orsaker till Azads nutritionsproblem som du bör beakta i nutritionsutredning, förutom demenssjukdomen, läkemedelsbehandling, kulturella-, etniska-, sociala- eller religiösa orsaker, tillgång på mat, svårigheter att tillreda mat, inte känner hunger eller att han glömmer att äta. (0,5p/svar) (3p)*

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	

Efter utredningen kommer du fram till att det inte finns några andra specifika orsaker till Azads viktnedgång än hans sjukdomstillstånd. Du har med dig en undersköterskeelev som undrar hur man går tillväga för att öka Azads energiintag. Du säger att en trevlig måltidsmiljö och sällskap har betydelse för energiintaget.

9. *Förutom ovanstående understrukna aspekter ange 4 åtgärder som ni kan utföra för att öka Azads energiintag. (0,5p/ åtgärd) (2p)*

1.	
2.	
3.	
4.	

KOD _____

Azad Aslan som är 81 år har de sista åren har blivit allt mer inbunden och, fått allt svårare med mathållning och hygien. Azad är inte intresserad av att ta emot hemvård, men han går med på att pröva att komma till dagverksamhet och att besöka vårdcentralen där en demensutredning påbörjas. När du skall ta blodprov på Azad har du svårt att se hans vener när du använder stasband och därför värmer du hans arm, låter den hänga ned, har bra belysning och använder blodtrycksmanschett som stas. Utredningen visar att Azad har Alzheimers sjukdom med cerebrovaskulär skada. Alzheimers sjukdom är den vanligaste orsaken till demens, demenssjukdomar är ärftliga och går inte att bota, men man kan skydda sig mot att utveckla demens genom att lösa korsord och sudoku. Azad blir insatt på Aricept® och Memantine®. Bland biverkningarna förekommer somnolens, dvs. nedsatt vakenhet; konfusion, dvs. förvirring; dyspné, dvs. andnöd och tromboembolism, dvs. ett sjukdomstillstånd där blodproppar bildas.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA INOM HEMSJUKVÅRDEN

Du har fått överrapporterat från sjuksköterskan på vårdcentralen att Azad fått diagnosen Alzheimers sjukdom med cerebrovaskulär skada och att han skall ha behandling med Aricept® och Memantine®. Azad är ordinerad maximal underhållsdos av Memantine® och du bistår honom med att dela dosett för fyra veckor när han påbörjar sin behandling.

Memantine®

Filmdragerad tablett 10 mg

(Gula, ovala filmdragerade tabletter med brytskåra på ena sidan. Tabletten kan delas i två lika stora delar.)

Aktiv substans: Memantin

Dostitrering Vuxna (≥ 18 år) Den maximala underhållsdosen är 20 mg per dag. För att minska risken för biverkningar är startdosen första veckan 5 mg per dag. Därefter ökas dygnsdosen succesivt med 5 mg per vecka upp till underhållsdos.

*6. Du delar Azads dosett enligt FASS. (Rätt svar = godkänt)

a. Hur många tabletter Memantine delar du totalt i dosetten för första veckan?	
b. Hur många tabletter Memantine delar du totalt i dosetten för andra veckan?	
c. Hur många tabletter Memantine delar du totalt i dosetten för tredje veckan?	
d. Hur många tabletter Memantine delar du totalt i dosetten för fjärde veckan?	

SOSFS 2000:1, styr sjuksköterskans dagliga arbete med läkemedel och är utgångspunkt för arbetet med att dela Azads dosett.

7. Vilka 4 kontroller skall du som sjuksköterska genomföra mot ordinationshandlingen, förutom att kontrollera läkemedlets namn och form, när du iordningställer Azads läkemedel? (0,5p/svar) (2p)

1.	
2.	
3.	
4.	

KOD _____

Azad Aslan som är 81 år kom till Sverige i slutet av 1960-talet. Han har två söner, är änklings och bor ensam i en lägenhet. De sista åren har han blivit allt mer inbunden och fått allt svårare med mathållning och hygien. Sönerna har kontaktat kommunen och ber om hjälp. De två ramlagar som reglerar samverkan mellan landsting och kommun i vård och omsorgsfrågor är Socialtjänstlagen och Hälso- och sjukvårdslagen. Azad är inte intresserad av att ta emot hemvård, men han går med på att pröva att komma till dagverksamhet som kommunen skall erbjuda enligt Socialtjänstlagen. På vårdcentralen inleds en basal demensutredning som bl.a. innefattar sjukdomshistoria, blodprov, mini mental test och hjärnabbildning med datortomografi.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ VÅRDCENTRALEN

Innan du tar proverna som ingår i demensutredningen inspekterar du Azads arm för att se var du kan sticka. Trots att du stasar med stasband har du svårt att se hans vener och därför vidtar du åtgärder som får dem att synas tydligare.

3. Ange 4 åtgärder som du kan vidta för att Azads vener ska framträda tydligare när du tar venprov. (0,5p/åtgärd) (2p)

1.	
2.	
3.	
4.	

Utredningen visar att Azad har Alzheimers sjukdom med cerebrovaskulär skada. Du har med dig sjuksköterskestuderande Johan som undrar om demenssjukdomar.

4. Svara på nedanstående påståenden om demens, kryssa för rätt svar (0,5p/svar). (2p)

<i>Alzheimers sjukdom är den vanligaste av demenssjukdomarna.</i>	<i>Sant</i>	<i>Falskt</i>
<i>Det går att bota demenssjukdomar.</i>	<i>Sant</i>	<i>Falskt</i>
<i>Man kan minska risken för att insjukna i demenssjukdom genom att lösa korsord och sudoku.</i>	<i>Sant</i>	<i>Falskt</i>
<i>Demenssjukdomar är inte ärftliga.</i>	<i>Sant</i>	<i>Falskt</i>

Azad ordinerar dels kolinesterashämmaren Aricept[®] och dels Memantine[®] som också är ett läkemedel som används vid demens. Sjuksköterskestudenten Johan läser på om läkemedlen och i texten om biverkningar finns ord som: somnolens, konfusion, dyspné och tromboembolism. Ni diskuterar vad orden betyder.

5. Vad betyder följande ord? (0,5p/svar) (2p)

<i>Somnolens</i>	
<i>Konfusion</i>	
<i>Dyspné</i>	
<i>Tromboembolism</i>	

KOD _____

Delprov I	Poäng:	G/U:
Delprov II – läkemedelsberäkning		G/U:

Azad Aslan**Totalt 13 frågor, maximalt 25 poäng inkl. en fråga om läkemedelsberäkning (fråga 6)**

I situationen befinner du dig som sjuksköterska på olika instanser i vårdkedjan och det är av stor vikt att du har ett holistiskt tänkande.

Azad Aslan som är 81 år kom till Sverige i slutet av 1960-talet. Han har haft eget företag som hans söner övertog för tio år sedan. Azad är änklings och bor ensam i en lägenhet. De sista åren har han blivit allt mer inbunden och, som sönerna upplever, fått allt svårare med mathållning och hygien. Sönerna har kontaktat kommunen och ber om hjälp. Biståndshandläggaren ber dig följa med till Azad eftersom ni behöver samverka för att hans situation ska bli så bra som möjligt.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA INOM HEMSJUKVÅRDEN

1. *Du och biståndshandläggaren samverkar för att Azads situation ska bli bra. Ange de 2 ramlagar som reglerar samverkan mellan Landsting/Region och kommun när det gäller vård och omsorg. (0,5p/lag) (1p)*

1.	
2.	

Biståndshandläggaren och du träffar Azad tillsammans med hans söner. Azad är magerlagd, verkar trött och har ett ovårdat utseende. Sönerna berättar att de är oroliga för sin pappa, men att de inte har möjlighet att vårda honom. Under samtalet framkommer det att Azad inte är intresserad av att ha någon hjälp i hemmet, men han går med på att pröva att komma till dagverksamhet. Du bokar också ett läkarbesök på vårdcentralen eftersom du misstänker att Azad kan ha drabbats av demenssjukdom.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ VÅRDCENTRALEN

2. *Vad av följande ingår i en basal demensutredning? Kryssa för det som är rätt för varje område. (0,5p/svar) (2p)*

<i>Vad av följande efterfrågas vid samtalet?</i>	<i>Sjukdomshistoria</i>	<i>Social bakgrund</i>	<i>Kostanamnes</i>
<i>Vilken av följande provtagningar ingår?</i>	<i>Avföringsprov</i>	<i>Blodprov</i>	<i>Urinprov</i>
<i>Vilket av följande test genomförs?</i>	<i>EFSET-testet</i>	<i>Intelligenstest</i>	<i>Mini mental test</i>
<i>Vilken av följande röntgenundersökningar genomförs?</i>	<i>Hjärnabbildning med datortomografi</i>	<i>Njurröntgen</i>	<i>Positronemissionstomografi</i>